

Examining The Baby Boomer Generation In Terms of The 21st Century Social Work with Elderly

Bebek Patlaması Kuşağının 21. Yüzyıl Yaşlılarla Sosyal Hizmet Çalışmaları Açısından İncelenmesi

Hatice Hale YURTTABİR^{(1), (*)}

ABSTRACT

In the 21st century, the socioeconomic and cultural context of aging differs significantly from the experiences of previous generations. As the Baby Boomer generation ages, the rapid increase in the elderly population presents new challenges in the field of social work and poses various dilemmas for policymakers. This study examines the importance of the Baby Boomer generation in social work with the elderly by reviewing national and international literature through document analysis. While there are numerous studies on this generation in the international literature, it appears that insufficient research has been conducted on this topic in Turkey, despite its recognized importance. Therefore, this study on the Baby Boomer generation is expected to contribute significantly to the development of targeted policies and the improvement of elderly care services within the framework of 21st-century social work practices. Additionally, the study highlights the need for further research in this area in Turkey.

Keywords: Baby boomer generation, Social work, 21st century studies, elderly, policy

ÖZET

21. yüzyılda yaşlanmanın sosyoekonomik ve kültürel bağlamı, önceki nesillerin deneyimlerinden belirgin şekilde farklıdır. Bebek patlaması kuşağının yaşlanmasıyla birlikte nüfusun hızla yaşlanması, sosyal hizmet alanında yeni zorluklar yaratmakta ve politika yapıcılar için çeşitli ikilemler ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışmada, ulusal ve uluslararası literatürde bebek patlaması kuşağı üzerine yapılan araştırmalar, doküman incelemesi yöntemiyle ele alınmış ve bu kuşağın yaşlılarla sosyal hizmet çalışmaları açısından taşıdığı önem vurgulanmıştır. Uluslararası literatürde bu kuşağa özel pek çok çalışma yapılmış olmasına rağmen, Türkiye’de bu konunun önemi göz önünde bulundurularak yeterli sayıda araştırma yapılmadığı görülmektedir. Dolayısıyla, bebek patlaması kuşağı üzerine yapılan bu çalışmanın, 21. yüzyıl sosyal hizmet çalışmaları bağlamında hedeflenen politikaların geliştirilmesine ve yaşlılık hizmetlerinin iyileştirilmesine yönelik önemli katkılar sağlaması beklenmektedir. Bu çalışma, ayrıca, Türkiye’de bu alanda daha fazla araştırma yapılması gerektiğine de dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bebek patlaması kuşağı, Sosyal hizmet, 21. Yüzyıl çalışmaları, yaşlılar, politika

* Responsible Author/Sorumlu yazar

¹ Doktorant, Yalova Üniversitesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Yalova, eltcoordinator@gmail.com
0000-0003-3972-3874

Article History/Makale Tarihi:

Received/Teslim :23.08.2024
Accepted/Kabul :31.10.2024
Published/Yayımlama :30.11.2024

Cited/Atf:

Yurttabir, H.H. (2024). Bebek Patlaması Kuşağının 21. Yüzyıl Yaşlılarla Sosyal Hizmet Çalışmaları Açısından İncelenmesi, 4 (3), 43-54.

Copyright/Telif Hakkı

Bu makale, Creative Commons Atf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı (CC BY NC) ’nin hüküm ve koşulları altında dağıtılan açık erişimli bir makedir.

GİRİŞ

Türk Dil Kurumu sözlüğünde, kuşak kavramının felsefe ile ilgili tanımı; “yaklaşık olarak aynı yıllarda doğmuş, aynı çağın şartlarını, dolayısıyla birbirine benzer sıkıntıları, kaderleri paylaşmış, benzer ödevlerle yükümlü olmuş kişilerin topluluğu” olarak; toplum bilimi ile ilgili tanımında ise “yaklaşık yirmi beş otuz yıllık yaş kümelerini oluşturan bireyler öbeği, göbek, nesil, batın, jenerasyon” olarak tanımlanmıştır (TDK, t.y.). 7. yüzyılda yaşayan Hz. Ali’ye atfedilen “Çocuklarınızı kendi zamanınıza göre değil, onların zamanına göre yetiştirin” sözü, kuşak farklılıklarına yüzyıllar öncesinden değinen bir ifade olarak karşımıza çıkmaktadır. Kuşak çalışmalarıyla ilgili bilimsel araştırmaları ilk başlatan kişi Comte, kuşaklarla ilgili değişikliklerin tarihsel süreç içerisinde hareket eden kuvvetler olduğunu

ortaya koyup sosyal ilerlemenin ancak bir kuşağın bir sonraki kuşağa aşılacağı birikimler ile mümkün olduğunu belirtmiştir (Latif ve Serbest, 2014: 136). Teori olarak ise 20. yüzyılda sosyal bilimci Karl Mannheim'ın 1928 yılında yazdığı ve Almanca'dan İngilizce'ye 1952 yılında çevrilen "Kuşak Sorunu" makalesiyle bilim dünyasına girmiştir. Mannheim (1952: 320), kuşaklar olgusunun, tarihsel gelişim dinamiğinin oluşumuna katkıda bulunan temel faktörlerden biri olduğunu ve güçlerin etkileşiminin analizi olmadan tarihsel gelişimin doğasının tam olarak anlaşılamayacağını belirtmiştir. Strauss ve Howe (1991) ise Amerika'nın tarihini temel alarak kuşakları doğum yıllarına göre sınıflandırmıştır. Farklı kaynaklarda tarih aralıklarında küçük farklar olsa da genellikle kronolojik olarak sessiz kuşak, bebek patlaması kuşağı, X kuşağı, Y kuşağı ve Z kuşağı olarak sıralanmaktadır. Her kuşağın kendine özgü özellikleri, değer yargıları, tutumları, güçlü ve zayıf yönleri bulunmaktadır (Lower, 2008: 80).

Bu çalışma kapsamında ele alınan bebek patlaması kuşağı literatürde bazı küçük tarih farklılıkları olsa da genellikle İkinci Dünya Savaşı'nın sonu olan 1945 yılından 1965 yılına kadar doğan nesli kapsamaktadır (Willets, 2010: 15). Yaş aralığı düşünüldüğünde en yaşlısının 2010 yılında 65 yaşına girdiği bebek patlaması kuşağının en genci ise 2030 yılı itibarıyla yaşlı kategorisine girmiş olacaktır. Sosyolojik bir perspektiften bakıldığında, bebek patlaması kuşağı, onları önceki nesillerden ayıran farklı deneyimlere sahiptir. Örneğin, Gilleard ve Higgs (2002: 376), yetişkin yaşamı boyunca değişim, meydan okuma ve dönüşümle belirlenmiş yeni ve farklı bir yol belirleyen bir "yüzyıl ortası kuşağı" olarak görmektedir ve modern yaşam seyrinin kalıbını kıran bir nesil olarak tanımlamaktadır. Lyons ve LeBlanc (2019), tarihsel bir odağı benimseyen bir kuşak kimliği yaklaşımı önermektedir. Tarihsel olarak İkinci Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan Bebek Patlaması kuşağı daha rekabetçi olarak kabul edilir (Lancaster, 2003: 37) ve başarıya ulaşmak için uzun saatler çalışmaya hazırdır (Eisner, 2005: 5). Ayrıca, Benson ve Brown (2011: 1854), X Kuşağına göre daha fazla iş tatmini sergilediklerini ve işten ayrılma olasılıklarının daha düşük olduğunu bulmuştur. Ancak Wallace (2006: 145), Bebek Patlaması Kuşağının ve X Kuşağının çalışma çabası, kazanç, iş esnekliği, içsel ödüller ve kontrol değişkenleri dikkate alındığında işe bağlılıklarında anlamlı bir fark bulamamıştır.

Ceylan (2020: 45-46)'a göre insanlar geçmiş yaşam deneyimleriyle birlikte yaşlandıklarından yaşlılığın tek bir odaktan ele alınması bazı yanlısamları beraberinde getirmektedir. Nitekim modern dönem insan yaşamının uzaması nedeniyle üç kuşağın eş zamanlı yaşlılığı deneyimlediği bir dönem olarak görünmektedir. 21. yüzyılın içinde bulunduğumuz yılları sessiz kuşak ile birlikte bebek patlaması kuşağının bir kısmının da yaşlılığı yaşadığı bir dönemdir. Bu yüzyılın sonlarında yaşayacak yaşlıların ise henüz yeni dünyaya geldikleri unutulmamalı ve geliştirilen politikalarda kuşakların özellikleri dikkate alınmalıdır. Esendemir (2016: 424)'e göre yaşlanma yalnızca yaş almakta olan bireylerin değil, yaşlılarla bağlantılı olanların ve yaşlanacak insanların tümü için bir sorun alanıdır. Bu açıdan bu çalışma kapsamında ele alınan bebek patlaması kuşağını yaşlılarla sosyal hizmet politikaları açısından ele alırken bu kuşağın özellikleri bütüncül bir yaklaşımla göz önünde bulundurulmaya çalışılmıştır.

1. YÖNTEM

Bu çalışma kapsamında yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2018: 189; 198)'e göre araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analiz edilmesi olan doküman incelemesinde araştırmacı araştırmasına başlamadan önce alandaki kuramlardan yola çıkarak veya kendi kategoriler geliştirerek çalışabilir. Gürbüz ve Şahin (2017: 429)'e göre doküman incelemesinde önemli noktalardan birisi araştırma konusuyla ilgili veriyi elde edebilecek tarzda tarama işlemi yapmaktır. Bu çalışma kapsamında "generations", "baby boomers", "kuşaklar", "bebek patlaması", terimleri ayrı ayrı ve "social work", "sosyal hizmet" anahtar kavramlarıyla birlikte Google Scholar veri tabanında taranmıştır. Çalışma kapsamında önce kütüphanelerde kitaplar taranıp sonra tez çalışmaları ve makaleler literatür taramasına dahil edilmiştir. Bu süreçte özellikle uluslararası yayınlarda bebek patlaması kuşağı ile ilgili birçok farklı disiplinden çalışmalara rastlanmıştır. Sosyal hizmet ile ilgili olan yayınlarda doğrudan bu kuşağa özel çalışmaların az olması nedeniyle bu çalışmanın bebek patlaması kuşağını sosyal hizmet bakış açısıyla incelemek açısından alandaki boşluğa katkı sağlanması hedeflenmektedir.

2. BEBEK PATLAMASI KUŞAĞI ÜZERİNE ULUSLARARASI VE ULUSAL YAYINLAR

Uluslararası literatür içerisinde İngilizce yayınlanan kitaplarda isminde “baby boomer” kavramı geçen kitap sayısı 58, tez sayısı 2107, makale sayısı ise 7000’den fazla bulunmuştur. Çok farklı disiplinlerde ele alınan bu kuşak ile ilgili çalışmalardan sosyal hizmet açısından incelenmeye değer birkaç çalışmanın içeriğinden bu bölümde bahsedilecektir.

Bonvalet, Clement ve Ogg (2015: 9-11), *Aileyi Yenilemek: Bebek Patlaması Kuşağının Tarihçesi* kitabında, savaş sonrası bebek patlamasının nedeninin bir açıklamasıyla başlayıp yaşlanan bebek patlaması kuşağının çağdaş endişeleriyle biten tarihinin izini sürmektedir. Bebek patlaması kuşağının 1960’larda ve 1970’lerde geleneksel aile tutumlarına nasıl meydan okuduğunu ve yeni yaşam tarzlarını benimsediğini göstermektedir. Kitap, Londra ve Paris’te yaşayan bebek patlaması kuşağıyla yapılan 90 röportajdan yola çıkarak, boş zaman ve tüketime yönelik özelemlerinin aile sorumlulukları ve yükümlülükleriyle nasıl birleştiğini göstermektedir. Gibney (2017: 25-27), *Bir Sosyopat Kuşağı* kitabında, modern tarihin en güçlü neslinin feci politikalarını incelemekte ve bebek patlaması kuşağının gelecek nesillerin fakirleşmesi pahasına kendilerini acımasızca zenginleştirdiğini göstermektedir. Sternberg (2019: 17) de *On Yılın Çalınması* kitabında benzer şekilde bir neslin diğerinin altından halıyı nasıl çektiğini ve herkes için ortaya çıkan sayısız sonucun aykırı ve açıklayıcı bir analizini ortaya koymaktadır. Öne çıkan görüş, bebek patlaması kuşağının “her şeye sahip olduğu” ve bu nedenle genç nesilleri kendileri için bir hayat kurma fırsatından mahrum bırakmasıdır. Bu bağlamda Bristow (2015: 8-9; 40), *Bebek Patlaması Kuşağı ve Kuşaksal Çatışma* adlı kitabında, bebek patlaması kuşağının sorunsallaştırılmasını, altmışların mirasına dair daha geniş bir belirsizlik içerisinde konumlandırarak bu söyleme yönelik eleştirel bir açıklama sunmaktadır. İnsanların üretken istihdamdan vazgeçip faaliyetlerini azalttıkları bir zamanı anlatan, geri çekilme anlamına gelen eski “emeklilik” fikrinin ömrünün bittiğine değinen Farrell (2014: 29-30), *Emekli Olmama: Bebek Patlaması Kuşağı İş, Toplum ve İyi Yaşam Hakkındaki Düşüncelerimizi Nasıl Değiştiriyor* kitabında, insanların her zaman iş ve toplumda anlam ve motivasyon bulduğunu belirtmektedir ve daha önce hiç olmadığı kadar sağlıklı bir şekilde daha uzun süre yaşamaya hazır olan bebek patlaması kuşağının emekliliği yeni kariyerler, girişimcilik girişimleri ve gönüllülük çalışmalarıyla keşfettiklerine değinmektedir. Onların deneyimlerinin, bilgeliklerinin ve daha da önemlisi, devam eden kazançlarının, gelecek yıllarda Amerikan iş yaşamını, hazinesini ve tüm toplumu zenginleştireceği düşüncesini savunmaktadır. Delgado (2015: 34-35), *Farklı Etnik Kökenli Bebek Patlaması Kuşağı: Sosyal Hizmet Politika ve Uygulaması için Çıkarımlar* kitabında, siyahi bebek patlaması kuşağının durumunun kapsamlı bir portresini sunarak adaletsizliğe değinmektedir. Farklı etnik kökenli bebek patlaması kuşağına toplum ve kaynaklar üzerinde mali bir yük olarak davranmak yerine, onların güçlü yönlerini ve ailelere ve topluluklara olumlu katkılarını kabul ederek hizmet için onaylayıcı ve güçlendirici bir yaklaşımla ele alınması gerekliliğini vurgulamaktadır.

Bu çalışma kapsamında ulaşılan uluslararası tezler içerisinde 2015 yılı sonrası yapılan çalışmalardan birkaçına yer verilecektir. Bennett-Kapusniak (2015), *Bebek Patlaması Kuşağı ve Teknoloji: Mobil Cihazların Kullanımını Etkileyen Faktörler ve Zorluklar* isimli doktora tez çalışmasında bebek patlaması kuşağının teknoloji kullanımını incelemiştir. Elde ettiği bulgularla, Bebek Patlaması kuşağının mobil teknoloji ile nasıl etkileşime girdiğine, karşılaştıkları zorluklara ve etkileyen faktörlere ilişkin merkezi fenomeni detaylandıran bir model oluşturmuştur. Bu kuşağın algılarının, arama faaliyetlerini gerçekleştirmek için bir mobil cihazın kullanılmasında önemli bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Corwin (2015), *Bebek Patlaması Kuşağından Örtülü Bilgiyi Koruma Stratejileri* isimli doktora tezinde mentörlüğün, liderlerin bebek patlaması kuşağı çalışanlarından örtülü bilgileri korumak için kullandıkları en kritik strateji olduğunu bulmuştur. Araştırma sonuçları, daha yaşlı çalışanları yeni çalışanlarla örtülü bilgileri paylaşmak için eğitime potansiyelini ve eski işgücünün yerini alan yeni çalışanlara rehberlik edecek stratejileri bir araya getirme potansiyelini içermektedir. Bristow (2015)’un *Bebek Patlaması Kuşağının Britanya’da Sosyal Bir Problem Olarak Yapılanması* isimli doktora tezindeki bulguları hem bebek patlaması kuşağının niteliklerinin hem de politik veya sosyal bir kategori olarak bu kuşağa verilen önemin zamanla değiştiğini ve daha geniş politik, sosyal ve kültürel değişimlerden etkilendiğini göstermektedir. Mathiyazhagan (2016), *Bebek Patlaması Kuşağının Bilgi Sistem Kuruluşları Üzerindeki Toplu Emeklilik Etkilerinin Keşfi* isimli doktora tezinde beş tema belirlemiştir: İş ortamı, teslimat uygulamaları, iş süreçleri, dostluk ve yönetim tepkisi. Bilgi birikimine eklenen önemli nitelikler, işyeri navigasyonu, alternatif odak ve dış kaynak yönetimi olarak bulunmuştur. Çalışmanın sonuçları, kuruluşların Bebek Patlaması Kuşağının

bilgi kaybı etkilerini daha iyi anlayabilmelerini ve yönetebilmelerini ve ardından rekabet üstünlüğünü korumaya ve iş kaybına ve hatta iflasla sonuçlanabilecek bilgi kaybını önlemeye yardımcı olacak sistemler oluşturmasını sağlayabileceğini belirtmektedir. Ruminjo (2017), *Emekli, Bekar, Erkek Bebek Patlaması Kuşağının Hastalıktan Korunma ile İlgili Tutum ve Davranışları* isimli kamu sağlığı alanında yaptığı doktora çalışmasında olumlu sosyal değişim, eğitim düzeyi düşük, emekli, bekar erkek bebek patlaması kuşağının hastalık önleme davranışlarının olası artışını bulgulamıştır. Çalışma sonuçları, emekli, bekar, erkek bebek patlaması kuşağı arasında eğitim engellerini hedef alacak ve hastalık önleme davranışları konusunda farkındalık yaratacak politikaların geliştirilmesine yardımcı olabileceğini belirtmektedir. Chau (2020: 156-161), *Avustralya'daki Göçmen Çin Bebek Patlaması Kuşağı Üyelerinin Sosyal ve Sağlık İhtiyaçlarını Keşfetme* isimli doktora tezi bulgularında katılımcılar, ilişkiler, çocukların evden ayrılması, akrabalarının ölümü veya hastalıkları ve en önemlisi barınma ihtiyaçları dahil olmak üzere birçok fiziksel, finansal ve sosyal değişiklikle uğraşmak zorundadır. Buna ek olarak, katılımcılar aile içinde yaşlanmayı özlemektedir ancak Avustralya'da bununla ilgili zorluklar vardır. Bu çalışma aynı zamanda programların sunumuyla ilgili de birçok sorunu ortaya koymuştur. Örneğin, sağlık profesyonellerinin programın başarısını sağlamak için programlarının yalnızca uygun dillerde değil aynı zamanda lehçelerde de sunulmasını sağlamaları gerekmektedir. Ayrıca katılımcıların çoğunluğu daha uygun fiyatlı geleneksel Çin tıbbi hizmetleri ve kültürel açıdan hassas bilgiler istemektedir. Gelecekteki politikaların ve sosyal hizmetler programlarının, Avustralya'daki Çinli bebek patlaması kuşağındaki göçmenler için sağlıklı yaşlanmayı ve yaşam kalitesini desteklemesi önerilerine yer verilmiştir.

Bebek patlaması kuşağı ile ilgili olarak çok sayıda uluslararası makaleler içerisinde sosyal hizmet ile ilgili olan birkaç makaleye bu çalışmada yer verilecektir. Lay, King ve Rangel (2008:117), İkinci Dünya Savaşı sonrası kuşağın, daha önceki kuşaklardan yasa dışı uyuşturucuları kötüye kullanma olasılığı daha yüksek olabileceği ve yalnızca alkolün kötüye kullanımı ve bağımlılığı ile değil, aynı zamanda yasadışı uyuşturucu kullanımının komplikasyonları ile ilişkili sağlık ve mali sorunlara da sahip olabilecekleri nedeniyle yaşlanan bu nüfusa uygun değerlendirme ve tedavi sağlamak için yaşlı yetişkinlerin özel ihtiyaçlarını anlamak gerektiğine değinmişlerdir. Ozanne (2009: 132), bebek patlaması kuşağının beklentileri ve davranışları üzerine ulusal ve uluslararası araştırmaları gözden geçirip bu nüfusun, çeşitliliği ve daha uzun ömürleriyle, yaşlanan Avustralya'da yeni bir sosyal sözleşme ve kültürel olgunluğun müzakeresine katkıda bulunma potansiyelini araştırmaktadır. Kim ve Kang (2018:821-822), üç farklı yaş grubunun finansal ve psikolojik tatminlerindeki farklılıkları ve Koreli bebek patlaması kuşağının yaşlı çalışanlar arasında memnuniyet düzeylerine katkıda bulunan faktörleri araştırmışlardır. Çalışmaları sonucunda yaş ve finansal memnuniyet arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca, daha uzun süre çalışmanın depresyonu azaltmada önemli bir rolü varken finansal memnuniyeti artırmada bir rolü görünmemektedir. Hansen ve Slagsvold (2020: 346-348), bebek patlaması kuşağının gönüllülüğü üzerine yazdıkları makalelerinde gönüllülüğün çoğunun spor amaçlı olduğunu, gönüllülerin yarısından daha azının haftalık olarak gönüllülük çalışmalarına katıldıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, ilgilerini ifade eden ama gönüllü olmayanların çoğu, gönüllülüğün önündeki önemli motivasyonel ve yetenekle ilgili engelleri dile getirmişlerdir. Çalışmanın bulguları, bebek patlaması kuşağını harekete geçirmek için, kâr amacı gütmeyen kuruluşların, daha ilgi çekici ve esnek katılım biçimlerine uyum sağlamaları gerektiğini göstermektedir. Lee (2020: 110), tıbbi sosyal hizmetle ilgili makalesinde bebek patlaması kuşağının orta yaş zihinsel sağlıklarını anlamak için 1959 doğumlarla sınırlı tutulan zihinsel sağlığın gelişimini incelemiştir ve en az depresyonu 40 yaşında yaşadıkları sonucuna varmıştır.

Türkçe yayınlanan kitaplar içerisinde bebek patlaması kuşağı üzerine bir yayına rastlanmamakla beraber kuşaklar üzerine yazılmış 45 kitap bulunmaktadır. Bebek patlaması kuşağının son temsilcilerinin ve X kuşağının Türkiye'deki karşılığına denk gelebilecek 68 kuşağı üzerine ise yazılmış 22 kitap bulunmaktadır. Bu kitapların büyük çoğunluğunun ihtilal konuları üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Zileli (2002), *Yarımla:1954-1972*, Ateş (2007), *68'li Olmak*, Cevizoğlu (2008), *Kod Adı: 68*, Kılınç (2012), *İhtilal, İhtiras ve İdeal: 68 kuşağı hakkında* ve Türköne (2012), *68 Kuşağı* kitapları bu çalışmalara örnek olarak verilebilir.

Türkiye'de 1980 - 2020 yılları arasında yapılan doktora tez çalışmalarında kuşaklar üzerine yapılmış 425 çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan sadece 2 tanesinin sosyal hizmet alanında yapıldığını görüyoruz. Birinci (2018), "*Y Kuşağındaki Üniversite Öğrencilerinin Yaşlılığa İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi: Anadolu Üniversitesi Örneği*" isimli çalışmasında katılımcıların yaşlılığı olumsuz

anlamlandırdıkları, genel olarak yaşlıların sorunları hakkında farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu, kuşaklar arasında iletişimin yoğun olmadığı, duygu paylaşımlarının olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Emecen (2019)'in "*Hayatı Anlamlandırmada Kuşaklar Arası Analiz: (Atilla Uras Anadolu Lisesi Örneği)*" isimli çalışmasında elde ettiği bulgular, genç kuşakların önceki kuşaklara göre daha bireysel bir bakış açısına sahip olduklarını gösterirken yaşlı kuşaklara doğru toplumsal ve dini değerlerin yaşamı daha fazla anlamlandırdığını ve sosyal sorunlara yönelik bir ilginin varlığını ortaya koymaktadır. Kuşaklarla ilgili doktora çalışmalarının içerisinde bebek patlaması kuşağına da değinen 15 çalışma olduğu görülmekte ancak sadece bu kuşak üzerine yapılmış bir doktora tezi bulunmamakla birlikte Akyol (2019)'un bebek patlaması kuşağının sosyal medya kullanımını incelediği "*Baby Boomers Kuşağının Sosyal Medya Kullanımı: Facebook Örneği*" isimli yüksek lisans tezi bulunmaktadır.

Bebek patlaması kuşağı üzerine doğrudan yazılmış Türkçe bir makale bulunmamakla beraber bu kuşağa da değinen 717 çalışma içerisinde 45'i sosyal hizmet ile ilgili konular üzerine yazılmıştır. Müftüler (2018: 181), yaşlılara yönelik olumsuz yaklaşımların ve yaşlı ayrımcılığının ele alınmasını hedefleyerek bu konudaki son gelişmeleri ayrıntılı bir şekilde analiz etmiş ve yorumlamıştır. Budak ve Küçükşen (2018: 574), araştırmaları sonucunda, Y kuşağının son jenerasyonu olan gençlerin eşitlikçi değerleri yüksek ve olumlu düzeyde benimsemekle birlikte geleneksel değerlerin izlerini de sürdürdüklerini tespit etmişlerdir. Yıldız ve Emecen (2019: 377), çalışmalarında, genç kuşakların hayatı anlamlandırma ve amaçlarını belirleme konusunda önceki kuşaklara göre daha kararsız bir tutum sergilediklerini ve bu kararsızlığın hayata dair bıkkınlığın bir göstergesi olduğunu ortaya koymuşlardır. Gök ve Öcal (2020: 58-60), Almanya ve Türkiye'yi yaşlı bireylerin sağlıklı, güvenli ve bağımsız yaşamalarını sağlamaya yönelik faaliyetler açısından karşılaştırmış ve öneriler sunmuştur. Çalışmalarının bulgularına göre, her iki ülke arasında politika, uygulama ve projeler açısından bazı benzerlikler olsa da önemli ölçüde farklılıklar da gözlemlenmiştir. Nüfus açısından benzer olan bu iki ülke incelendiğinde, yaşlı nüfusa yönelik başarılı faaliyetlerde bulunan Almanya'nın deneyimlerinin, Türkiye için yaşlanma sürecinde örnek teşkil edebileceği, ancak Türkiye'nin toplumsal, ekonomik ve kültürel farklılıkları nedeniyle Almanya'daki faaliyetleri kendi iç dinamiklerine uygun bir şekilde uyarlaması gerektiği sonucuna varmışlardır. Baş (2021: 821), iki farklı kuşaktan kadın ve erkek katılımcıların aile ve evliliği nasıl anlamlandırdıklarını, evlilik hakkındaki düşüncelerini ve evliliğe dair deneyimlerinin modernleşme süreciyle birlikte nasıl değiştiğini ortaya koymaya çalışmıştır.

Ulusal ve uluslararası literatürde yer alan tüm bu çalışmaları incelediğimizde bebek patlaması kuşağı hakkında bir dizi teorik ve ampirik bakış açısı kazanıyoruz. Geleceğe yönelik tahminlerde dikkatli olunması gerekse de bebek patlaması kuşağı ile ilgili olarak önemli sosyolojik ve politik konuların ele alınması gerekliliği ortadadır. Ülkeler arasındaki farklılıklar göz önüne alındığında, bebek patlaması kuşağı üzerinde genellemeler yapmak aslında oldukça zordur ancak bu kuşak özellikle yaşlanmaya yönelik geleneksel yaklaşımlara karşı koymada başarabilecekleri açısından araştırılmaya değerdir.

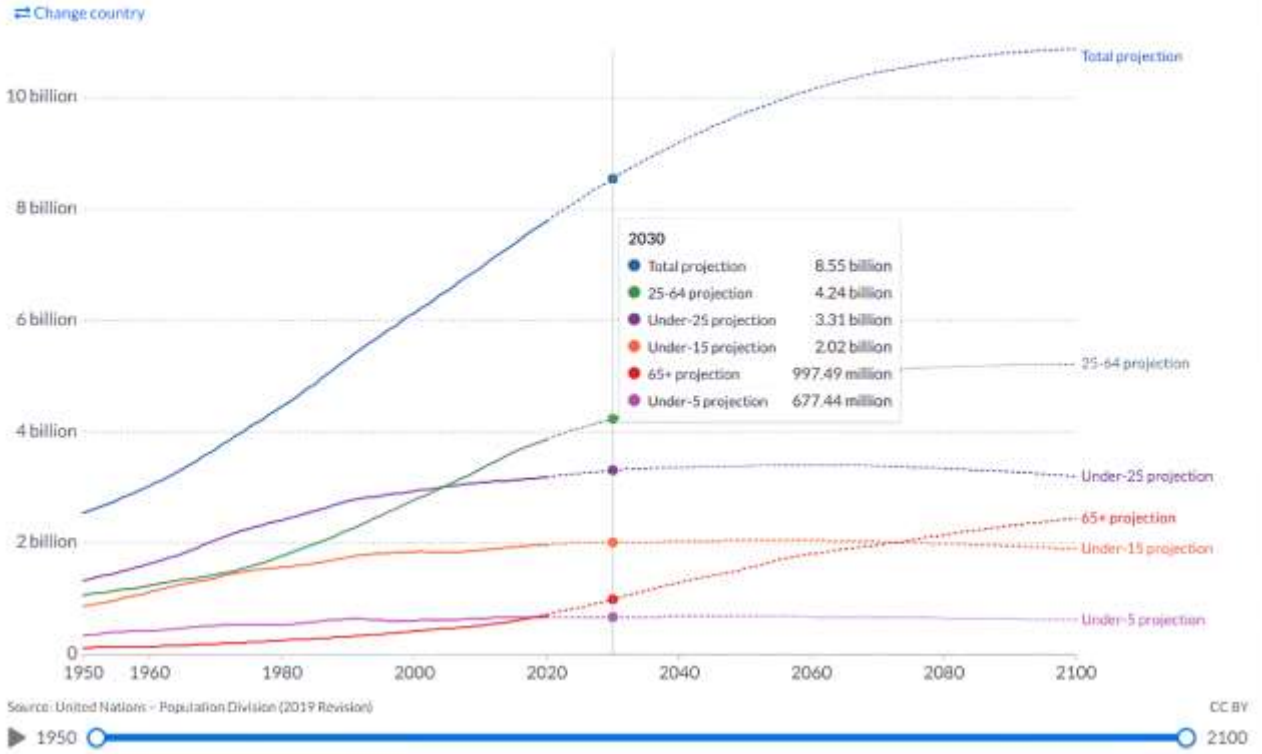
3. TARTIŞMA: BEBEK PATLAMASI KUŞAĞININ 21. YÜZYIL YAŞLILARLA SOSYAL HİZMET ÇALIŞMALARINDAKİ YERİ

Toplumun ve sosyal hizmet mesleğinin en büyük zorluklarından biri, yirmi birinci yüzyılda 65 yaş üstü kişilerin sayısındaki çarpıcı artıştır. Şekil 1'de görüldüğü gibi dünyada ilk kez 2018 yılında 5 yaşından küçük çocukların nüfusunu geçen yaşlı nüfusu 2020 verilerine göre 727,61 milyon iken en genç bebek patlaması kuşağı üyesinin 65 yaşında olacağı 2030 yılı itibarıyla nüfus projeksiyonuna göre 65 yaş üzeri dünya nüfusunun 997,49 milyon olacağı öngörülmektedir (Birleşmiş Milletler, t.y.).

Population by age bracket with UN projections, World

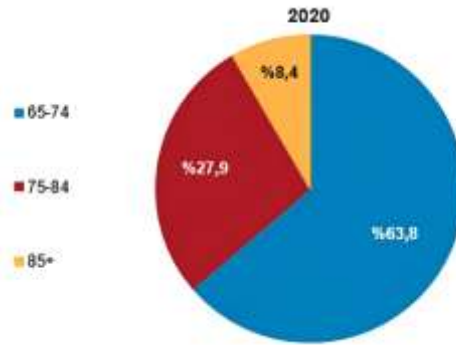
Historical population estimates (from 1950 to 2020), and projections through to 2100 based on UN medium fertility scenarios. This is shown for various age brackets and total population.

Our World in Data

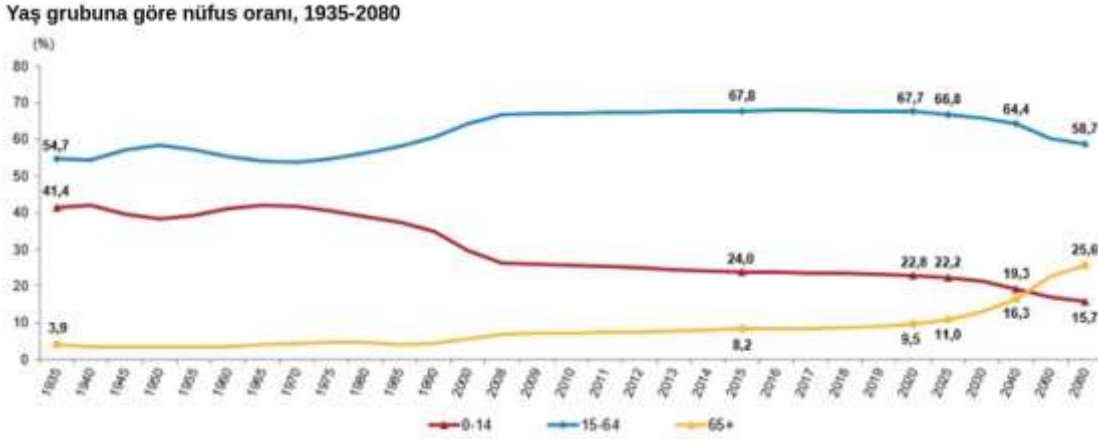
Şekil 1. 1950-2100 Tarih Aralığını Kapsayan Dünya Nüfusu Yaş Grupları Tahmini

Kalkınma Bakanlığı'nın raporuna (2018: 1) göre Türkiye'de, toplumsal ve ekonomik değişimle birlikte demografik yapıda da önemli bir dönüşüm yaşanmış, nüfus artış hızı yavaşlamış, doğurganlık ve ölümlülük hızları düşmüştür. Türkiye'de TÜİK 2020 nüfus istatistiklerine göre bebek patlaması kuşağına mensup yaşlı grup (65-74) 7 milyon 953 bin 555 kişi olan yaşlı nüfusun %63,8'i ile en büyük yüzdesini oluşturmaktadır (TÜİK, 2021).

Şekil 2. Yaş Grubuna Göre Yaşlı Nüfus Oranı

Gene TÜİK 2018 nüfus projeksiyonlarına göre yaşlı nüfus oranı 2020 yılında %9,5 iken en genç bebek patlaması kuşağı üyesinin 65 yaşında olacağı 2030 yılında %12,9 olarak öngörülmektedir. Yaklaşık olarak 2050 yılı itibarıyla ise 65 yaş üstü bireylerin nüfusunun 0-14 yaş grubu nüfusunu geçeceği öngörülmektedir (TÜİK, 2021). Toplumlar nüfus bilimi açısından sınıflandırıldığında yaşlı nüfusun genel nüfusa oranının %7-%10 arasında gerçekleşmesi "yaşlı toplumu"; %10'u aşması ise, "ileri yaşlı toplumu" ifade etmektedir (Çapcıoğlu ve Alpay, 2019: 677). 2030 nüfus projeksiyonuna bakıldığında Türkiye'nin de ileri yaşlı topluma dönüşeceği görülmektedir.

Şekil 3. 1935-2080 Tarih Aralığında Yaş Grubuna Göre Nüfus Oranı

Yaşlılıkla ilgili politikalar üretirken yine göz önüne alınması gereken başka bir veri de çalışma çağındaki 100 kişiye düşen yaşlı sayısını ifade eden yaşlı bağımlılık oranıdır. Bu oran, 2014 yılında %11.8 iken, 2018 yılında %12.9'a yükselmiştir. Nüfus projeksiyonlarına göre, 2023 yılında %15.2'ye, 2080 yılında ise %43.6'ya çıkması beklenmektedir (TÜİK, 2019).

Yapılan araştırmalarda bebek patlaması kuşağının önceki kuşaklara göre önemli ölçüde farklı demografik özelliklere ve yaşam tarzlarına sahip olduğu, daha eğitilmiş, daha sağlıklı oldukları ve önceki gruplara kıyasla daha yüksek gelire sahip oldukları görülmektedir (MetLife Mature Market Institute, 2011). Önceki kuşaklara göre daha geç evlenip daha geç çocuk sahibi oldukları ve daha fazla boşandıkları görülmektedir (Kwon ve diğerleri, 2015: 350). Bu kuşağın emekli olmasıyla iş piyasasından çekilecek ciddi bir sayının ortaya çıkacak olması devletlerin genel ekonomik sorunlarının başında gelmektedir.

Radyonun altın yılları, çok partili hayata geçiş, insan hakları hareketleri gibi olayları yaşayan bebek patlaması kuşağı her on yılda yeni bir sektörle tanışmıştır. 1960'larda televizyonla, 1970'lerde fast food zincirleriyle, 1980'lerde gayrimenkul sektörüyle, 1990'larda teknolojideki ilerlemelerle ve son olarak sağlık, güzellik ve yaşlanma karşıtı bakım sektörlerinin hızla büyümesine şahitlik etmişlerdir. Tüm mevcut nesiller arasında bu kuşak, belki de en iyi fırsatlara sahip olmuşlardır. Savaş sonrası dünyaya gelen bu kuşak, sorunsuz bir çocukluk dönemi geçirmiş, işgücü piyasasına zorluk yaşamadan katılmış, ev sahibi olabilmemiş ve tasarruf yapma imkânı bulmuştur. Genç yetişkinlik dönemlerinde mülk yatırımları yaparak ağırlıklı olarak çalışmak için yaşamış ve pek çok hayalini emeklilik yıllarına ertelemiştir (McCrandle ve Wolfinger, 2014: 59-60). Ceylan (2015: 39)'a göre yaşlı bireylerin emeklilik sürecine uyum sağlayabilmesi yeni rolleriyle ve statüleriyle bütünleşebilmesinde bireyin sağlık durumu, ekonomik durumu, eğitimi ve inançları gibi pek çok faktörün yanında yaşam serüveni de emeklilik sürecine uyumlarını etkilemektedir. Bebek patlaması kuşağı yaşam serüvenlerinden kazanımlarıyla kuşkusuz yaşamın bu gelişim aşamasının taleplerini karşılamak için yeni yollar oluşturacak olsa da kaliteli sağlık hizmeti, üretken bir emeklilik sonrası yaşam tarzı ve yeterli finansal kaynaklar, bugünün ve yarının yaşlı yetişkinleri için zorluklar oluşturmaktadır. Evlenmemiş ve çalışmayan kadınlar ve engelli yetişkinler için, ömür boyu süren yoksulluk ve standart altı sağlık hizmetlerinin yıkıcı etkileri onları yaşlılığa kadar takip edecektir. Bu gruplar bu kuşağın en savunmasız yaşlı yetişkinleri olarak sosyal hizmete daha çok ihtiyaç duyacaktır. Bebek patlaması kuşağındaki göçmenlerin sosyal ve sağlık ihtiyaçlarını da daha iyi anlamak gerekir, böylece sadece bu kuşağın belli bir kesiminin genel sağlıklarını ve refahlarını geliştirmekle kalmayıp tamamının sosyal ihtiyaçlarını yönetmeye daha iyi hazırlayan uygun sosyal hizmetler oluşturmak için devlet planlamasına dahil edilebilir.

Bebek Patlaması Kuşağı, genellikle 1960'ların başlarına kadar sigara içmenin tehlikeleri hakkında resmi uyarı bile almayan ebeveynleri de dahil olmak üzere, önceki nesillere kıyasla sağlık konusunda çok daha bilinçli bir şekilde fiziksel sağlıklarını korumayı öğrenmişlerdir. Yaşlanma felsefeleri de değişmiştir. Bu kuşak, yaşlılığın faydalarına ulaşmak, hayatı dolu dolu yaşamak için yaş almaktadır. Modern zamanlarda emeklilik sırasında yavaşlama fikrini reddeden ilk nesildir (Gitlin, 2011:3).

Küreselleşme olgusu, dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelen olayların yalnızca o bölgeyle sınırlı kalmadığını göstermiştir. Özellikle COVID-19 salgını, bu durumu bir kez daha kanıtlamıştır. Çin'in Wuhan şehrinde ortaya çıkarak dünya geneline yayılan COVID-19 pandemisi, hem nüfus dengeleri hem de çalışma hayatı önceliklerini değiştirerek, özellikle yaşlı nüfus başta olmak üzere tüm kesimleri etkilemiştir. Mart 2020'de Amerika'da yapılan bir ankete göre, bebek patlaması kuşağının yalnızca %34'ü temel ihtiyaç maddelerini stokladıklarını belirtmiştir (Firstinsight, 2020). Yine aynı dönemde 2.000 Amerikalı ile gerçekleştirilen başka bir anket, bebek patlaması kuşağı üyelerinin diğer kuşaklara kıyasla COVID-19'a yakalanma konusunda en az endişe duyan grup olduğunu, ancak %43'ünün hastalığa yakalanma ihtimali konusunda kaygılı olduğunu ortaya koymuştur (Staance, 2020). Ayrıca, bazı araştırmalar yaşlı bireylerin virüse karşı daha hassas olması ve çalışmanın enfekte olma riskini artırması nedeniyle beklenenden daha erken emekli olma ya da işini kaybettikten sonra yeniden iş aramama eğilimlerinin arttığını göstermektedir (Coibion vd., 2020: 6). COVID-19 süreciyle birlikte uzaktan çalışma ve diğer esnek çalışma modelleri yaygınlaşmış, bu durum kadınların, engellilerin, yaşlıların ve çalışma çağındaki kırılğan grupların istihdama katılımını artırarak hem ekonomik katma değer yaratma hem de sosyal bütünleşme açısından yeni fırsatlar sunmuştur. Bu bağlamda, insani hizmet sunan sosyal hizmet mesleğinin, dijital uygulamaların olumsuz etkilerine karşı bireyleri, aileleri, grupları ve toplumları uyarması ve koruması gerekmektedir.

Bebek patlaması kuşağı ile etkili bir şekilde çalışmak için sosyal hizmet uzmanı, bu kuşağın yaşlanmanın getirdiği zorluklarla karşılaştıkça büyüme ve değişme gücüne sahip olmaya devam ettiklerine ve bakımlarıyla ilgili kararlara ve seçimlere katılmaya devam etmek istediklerine ve buna ihtiyaç duyduklarına inanmalıdır. Uygulamada teorik yaklaşım olarak, danışanların geniş başa çıkma ve problem çözme becerilerini kullanarak yaşamları boyunca zorlukların üstesinden gelme yollarına odaklanan güçlendirme perspektifi temel alınmalıdır. Glicken (2004: 21-28), güçlü yönler perspektifinin daha iyi çalışması için, danışanın zorluklarla başa çıkma becerilerini ve yeteneklerini, önceki ve mevcut başarılı yaşam deneyimlerini, çevresel kaynakları, ilgili kültürel ve sosyal kapasiteleri ve üstesinden gelme istekliliğini ve kararlılığını içeren kriterleri vurgulamıştır. Yaşlı insanları ne istedikleri ve ihtiyaç duydukları konusunda uzman olarak onurlandıran güçlendirme yaklaşımı, doğal olarak güçsüzleştirici olabilecek ortamlarda kriz ve zorluklarla uğraşırken yaşlı hizmet kullanıcılarını ve ailelerini güçlendirmeye hizmet eder.

COVID-19 sürecinde medyaya yansıyan yaşlı ayrımcılığı, özellikle yurt dışındaki toplumlarda daha yaygın olsa da, ülkemizde de az sayıda örneği gözlemlenmiştir. Bu durumun olumsuz tezahürlerinin sürmeye devam edeceği ve giderek artan sayıda emekli olan Bebek Patlaması kuşağı üyelerinin yaşa bağlı damgalama ile karşı karşıya kalacağına dair endişeler bulunmaktadır. Ayrıca, bazı araştırmalar bu kuşağın "sorun nesli" olarak eleştirilmesinin toplumdaki olumsuz algıları artırdığını göstermektedir. Örneğin Phillipson, Leach, Money ve Biggs'in (2007: 2), Bebek Patlaması kuşağının sosyal ve kültürel yapılarını belirlemek için yaptıkları araştırma, bu kuşağı yaşlanma ve emekliliğe yeni yaşam tarzları ve tutumlar getiren bir nesil olarak tasvir ederken, aynı zamanda onları "ekonomik felaketin habercisi" ya da "sağlık ve sosyal hizmet sistemlerine ek yük getirenler" olarak nitelendirmiştir. Bu tür nitelemeler, toplumda söz konusu kuşağa yönelik bir tehdit algısı oluşmasına yol açmaktadır.

Yaşlı yetişkinlerin statüsünü artırmaya yönelik çabalar, toplumda yaygın olan yaş ayrımcılığı tutumlarının azaltılmasına yardımcı olacaktır (Nelson, 2011: 45). Bunu yapmak için, Petersen ve Warburton (2012: 81), yaşlıların toplumdan dışlanmasını önlemek için duyarlı kentsel konutların geliştirilmesini tavsiye etmiştir. Bu yaklaşım gençleri yaşlılarla bağlayacak ve yaşlanmanın ne demek olduğunu normalleştirmeye başlayacaktır. Benzer bir öneride bulunan Esendemir (2016)'e göre başarılı yaşlanma için yaşlıların kapasitelerinin farkında olarak onların ihtiyaçlarına ve hayallerine göre yerleşim yerlerinde değişiklikler yaparak sosyal politikaların geliştirileceği yaşlı dostu mekanlar oluşturulmalıdır. Doğru bir mekan tasarlanması sadece yaşlı toplum için değil, başta çocuklar ve engelliler olmak üzere tüm dünya sakinlerinin yararına olacaktır. Dünya sakinlerinin ortak faydası için mekanda birtakım düzenlemelerin yapılması ve tedbirlerin alınması yaşam için hayati bir öneme sahiptir. Burada görev büyük oranda merkezi ve yerel yönetimlere düşmektedir (Esendemir, 2016:413).

21.yüzyılda bebek patlaması kuşağının yaşlılığa adım atması, yalnızca özel olarak eğitilmiş uygulayıcılara olan artan talep nedeniyle değil, aynı zamanda sosyal hizmet uzmanlarına ihtiyaç

duyulacak ortamların çeşitliliği nedeniyle de önemli görünmektedir. Hastaneler ve yaşlı bakım evleri gibi geleneksel ortamlara ek olarak, sosyal hizmet uzmanları çalışma hayatına bir ucundan tekrar tutunmak isteyebilecek bebek patlaması kuşağı üyeleri için yaşlı istihdam kuruluşlarında ve hukuk dairelerinde de bulunabilir. Bu ortamlar, belirli uygulama tekniklerinde yüksek düzeyde beceri ve yaşlı yetişkinlerle profesyonel çalışma için gerekli olan öz farkındalıkla meşgul olmaya istekli olmayı gerektirecektir. Dolayısıyla sosyal hizmet uzmanı yetiştiren üniversite bölümlerinde teorik derslerin yanında uygulama dersleri bu becerilerin artırılmasına yönelik olmalıdır (Adler, 2006: 718).

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bebek patlaması kuşağı, hem toplumsal hem de ekonomik açıdan özgün bir profil sergilemektedir. Bu kuşak, savaş sonrası ekonomik büyüme ve refah döneminde yetişmiş, iş gücü piyasasına nispeten avantajlı koşullarda katılmıştır. Teknoloji ve dijital dönüşüm öncesi bir dünyada doğmuş olmaları, onları dijital yerlilerden ayırırken, uzun ve istikrarlı iş deneyimleriyle iş yaşamına bağlılıkları öne çıkmaktadır. Ayrıca, sağlık ve sosyal hizmet taleplerinin artmasıyla birlikte, emeklilik dönemi ve yaşlılıkla ilgili yeni beklentiler geliştirmişlerdir. Bu özellikler, Bebek patlaması kuşağını diğer kuşaklardan ayıran temel farklılıklardır. Bebek patlaması kuşağının yaşlanması, yaşlılara yönelik hizmetlerin geleceğine ilişkin tartışmalarla ilgilenen politika yapıcılar için önemli sorunları gündeme getirmektedir. Bebek patlaması kuşağı, gerek sayısal büyüklüğü gerekse bu kuşağın farklı ihtiyaçları ve beklentileri nedeniyle, yaşlı nüfusa sunulan sağlık ve sosyal bakım hizmetlerinin şeklinin nasıl değişebileceği konusunda yeni bir bakış açısı gerektirmektedir. Bu alanda daha fazla araştırma yapılması, özellikle bebek patlaması kuşağının mevcut yaşlı bakım modellerini ne ölçüde değiştirebileceği hakkında daha fazla bilgi edinilmesi için kritik öneme sahiptir.

Mevcut hizmetlerin çeşitliliğine rağmen, bebek patlaması kuşağının önceki nesillere göre farklı eğitim seviyelerine, yaşam deneyimlerine ve beklentilere sahip olduğu göz önüne alındığında, bu kuşak için özel olarak tasarlanmış hizmetlerde bir planlama boşluğu olduğu görülmektedir. Bu nedenle, gelecekteki yaşlı bakım modellerinin, bu kuşağın spesifik ihtiyaçlarını ve beklentilerini karşılayacak şekilde yeniden tasarlanması gerekecektir.

Ayrıca, sosyal hizmet uzmanlarının yaşlanmaya yönelik tutumlarını sürekli olarak sorgulamaları ve gözden geçirmeleri de büyük önem taşımaktadır. Kişisel farkındalık ve duyarlılık geliştirmek, sosyal hizmet uygulayıcılarının yaşlı bireylere karşı önyargılarını fark etmelerine ve bu önyargıları yumuşatmalarına yardımcı olacaktır. Bu durum aynı zamanda etik davranışın geliştirilmesine de katkı sağlayacaktır. Önümüzdeki yirmi yıl içinde, birçok sosyal hizmet uzmanı, uzmanlık alanları veya mesleki ilgileri ne olursa olsun, vaka yükleri kapsamında yaşlı müracaatçılara hizmet verecektir. Dolayısıyla, sosyal hizmet mesleği, yaşlıların onurlu bir şekilde yaşlanmalarını destekleyecek ve yaşlanmaya karşı olumlu tutumları teşvik edecek yaklaşımları benimsemelidir.

Sosyal hizmet uzmanlarının yaşlılara yönelik ayrımcılıkla mücadele etmeleri, bu mücadeleyi nerede ve ne zaman olursa olsun sürdürmeleri gerekmektedir. En önemlisi, sosyal hizmet uzmanlarının, yaşlanmaya karşı duyarlılığın ve saygının kişisel düzeyde başladığı mesajını güçlü bir şekilde iletmeleri önemlidir. Bu bağlamda, yaş ayrımcılığının karmaşıklığını ve etkilerini anlamaları için sosyal hizmet uzmanlarının gerontolojik sosyal hizmetin klinik ve araştırma ortamlarında da hizmet içi eğitim programları ile desteklenmesi gereklidir. Bu programlar, sosyal hizmet uzmanlarının yaşlanma sürecine dair bilgi ve farkındalıklarını artıracak, yaş ayrımcılığına karşı daha donanımlı hale gelmelerini sağlayacaktır.

Son olarak, bebek patlaması kuşağının hem sayısal büyüklüğü hem de sosyal ve ekonomik etkileri nedeniyle önemli bir demografik grup olduğuna ve tüm ülkelerin bu kuşağa özel bir ilgi göstermesi gerektiğine hiç şüphe yoktur. Bu çalışma da bu kuşağa yönelik politikalar belirlenirken sosyal hizmet bakış açısıyla temel bazı fikirleri literatür üzerinden paylaşarak bu alana katkı sağlamayı amaçlamıştır. Bebek patlaması kuşağına dair yapılacak daha kapsamlı araştırmalar, politika yapıcılarının ve uygulayıcıların bu kuşağın ihtiyaçlarını daha iyi anlamalarına ve uygun hizmet modelleri geliştirmelerine yardımcı olacaktır.

5. ÇATIŞMA BEYANI

Bu çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Adler, G. (2006). Geriatric field education in social work: A model for practice. *Educational Gerontology*, 32(9), 707-719.
- Akyol, M. (2019). *Baby Boomers kuşağının sosyal medya kullanımı: Facebook örneği*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ateş, T. (2007). *68'li Olmak*. İstanbul: Nesa Yayın Grubu.
- Baş, E. (2021). Evlilik: Modernleşme sürecinde kuşaklararasıda yaşanan değişim. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 20(2), 821-845. <https://doi.org/10.21547/jss.823131>
- Bennett-Kapusniak, R. (2015). *Baby boomers and technology: Factors and challenges in utilizing mobile devices*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. University of Wisconsin Milwaukee. <https://dc.uwm.edu/etd/1040>
- Benson, J., & Brown, M. (2011). Generations at work: Are there differences and do they matter? *The International Journal of Human Resource Management*, 22(9), 1843–1865.
- Birinci, E. (2018). *Y kuşağındaki üniversite öğrencilerinin yaşlılığa ilişkin görüşlerinin incelenmesi: Anadolu Üniversitesi örneği*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Birleşmiş Milletler (t.y.). *Dünya nüfusu yaş grupları tahmini, 1950-2100*. BM hareketli grafik, <https://ourworldindata.org/grapher/historic-and-un-pop-projections-by-age> (Erişim tarihi: 23.05.2021)
- Bonvalet, C., Clement C., & Ogg J. (2015). *Renewing the family: A history of the baby boomers*. Switzerland: Springer.
- Bristow, J. (2015). *Baby boomers and generational conflict*, Palgrave Macmillan UK.
- Bristow, J. (2015). *The construction of the baby boomer generation as a social problem in Britain*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. University of Kent.
- Budak, H., & Küçükşen, K. (2018). Türkiye'nin sosyal transformasyon sürecinde Y kuşağının "toplumsal cinsiyet rolü" tutumları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(66), 561-576.
- Cevizoğlu, H. (2008). *Kod Adı: 68 (68'lilerin Dünyü Bugünü)*. Ceviz Kabuğu Yayınları.
- Ceylan, H. (2015). *Yaşlılık ve refah devleti*. İstanbul: Açılım Kitap.
- Ceylan, H. (2020). Sosyal değerden sosyal soruna yaşlılık: Geleneksel toplumdaki modern topluma değişen yaşlılık algısı, Ceylan, H. (ed). *Modern hayat ve yaşlılık içinde* (s. 25-53.), 2. Basım, Ankara: Nobel.
- Chau, C. (2020). *Exploring the social and health needs of chinese baby boomer migrants in Brisbane, Australia*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Griffith University. <https://doi.org/10.25904/1912/3570>
- Coibion, O., Gorodnichenko, Y. & Weber, M. (2020). Labor markets during the COVID19 crisis: A preliminary view (No. w27017). *National Bureau of Economic Research*. <https://doi.org/10.3386/w27017>
- Corwin, R. J. (2015). *Strategies to retain tacit knowledge from baby boomers*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Walden University.
- Çapcıoğlu, İ. & Alpay, A. (2019). Yaşlılık döneminde dini yönelimler: Literatür eksikli bir değerlendirme. 2. *Uluslararası İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Kongresi: Bildiri Kitabı*. 4-6 Ekim 2019, Bandırma On Yedi Eylül Üniversitesi Yerleşkesi, 669- 682.
- Delgado, M. (2015). *Baby boomers of color: Implications for social work policy and practice*, Columbia University Press.
- Eisner, S. (2005). Managing generation Y, *SAM Advanced Management Journal*, 70(4), 4–15.
- Emecen, S. (2019). *Hayatı anlamlandırmada kuşaklararası analiz: Atilla Uras Anadolu Lisesi Örneği*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Esendemir, Ş. (2016). Türkiye’de yerinde yaşlanma ve mekân gerontolojisinin temel parametreleri. *Sosyoloji Dergisi*, 36(2), 411-429.
- Farrell, C. (2014). *Unretirement: How baby boomers are changing the way we think about work, community, and the good life*, Bloomsbury Press.
- Firstinsight (2020). *The impact of coronavirus on consumer purchase decisions and behaviors*, <https://www.firstinsight.com/white-papers-posts/the-impact-of-coronavirus-on-purchase-decisions-and-behavior> (Erişim tarihi: 10.02.2022)
- Gibney, B. C. (2017). *A generation of sociopaths: How the baby boomers betrayed America*, Hachette Books.
- Gilleard, C. & Higgs, P. (2002). The third age: Class, cohort or generation? *Ageing & Society*, 22(3), 369–82.
- Gitlin, M. (2011). *The baby boomer encyclopedia*, Greenwood: California.
- Glicken, M. D. (2004). *Using the strengths perspective in social work practice: A positive approach for the helping professions*. Boston: Allyn and Bacon.
- Gök, M. & Öcal, A. (2020). Sağlıklı, güvenli ve bağımsız yaşamaya yönelik aktif yaşlanma: Almanya ve Türkiye karşılaştırması, *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(1), 43-66.
- Gürbüz, S. & Şahin, F. (2017). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri* (4. Baskı). Seçkin Yayıncılık: Ankara.
- Hansen, T. & Slagsvold, B. (2020). An “army of volunteers”? Engagement, motivation, and barriers to volunteering among the baby boomers. *Journal of Gerontological Social Work* 63, 335–353. <https://doi.org/10.1080/01634372.2020.175826>
- Kalkınma Bakanlığı (2018). *Yaşlanma özel ihtisas komisyon raporu*. Ankara.
- Kılınç, E. (2012). *İhtilal, ihtiras ve ideal 68 kuşağı hakkında*. Ötüken Neşriyat.
- Kim, J. & Kang, S. (2018). Work longer, better satisfaction? Financial and psychological satisfaction among Korean baby boomers and older workers, *International Social Work*, 61(6), 809-825. <https://doi.org/10.1177/0020872816670476>
- Kwon, H. J., Ahn, M., Lee, S. & Kim S. (2015). U.S. Baby boomers’ desire to age in place and residential satisfaction, *Journal of Housing For the Elderly*, 29(4), 348-372, <https://doi.org/10.1080/02763893.2015.1055028>
- Lancaster, L. (2003). The click and clash of generations. *Library Journal*, 128(17), 36-39.
- Latif, H. ve Serbest, S. (2014). Türkiye’de 2000 kuşağı ve 2000 kuşağının iş ve çalışma anlayışı, *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 132-163
- Lay, K., King, L. J., & Rangel, J. (2008). Changing characteristics of drug use between two older adult cohorts: Small Sample speculations on baby boomer trends to come, *Journal of Social Work Practice in the Addictions*, 8(1), 116-126, <https://doi.org/10.1080/15332560802112078>
- Lee, J. (2020). Trajectories of mental health across baby boomers: latent growth curve modeling for depression, *Social Work in Mental Health*, 18(1), 96-120, <https://doi.org/10.1080/15332985.2019.1683674>
- Lower, J. (2008). Brace yourself here comes generations Y. *Critical Care Nurse*, 28(5), 80-84. <https://doi.org/10.4037/ccn2008.28.5.80>
- Lyons, S. T., & LeBlanc, J. E. (2019). Chapter 13: Generational identity in the workplace: Toward understanding and empathy in *Creating Psychologically Healthy Workplaces* Edited by Ronald J. Burke and Astrid M. Richardsen Cheltenham, Gloucestershire, Edward Elgar Publishing Limited. <https://doi.org/10.4337/9781788113427.00022>
- Mannheim, K. (1952). The problem of generations, Kecskemeti, P. (ed.). *Essays on the sociology of knowledge: Collected works*, Volume 5, (p. 276–322). New York: Routledge.
- Mathiyazhagan, N. (2016). *An exploration of baby boomer mass retirement effects on information systems organizations*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Walden University.
- McCrinkle, M., & Wolnger, E. (2014). *The ABC of XYZ: Understanding the global generations*. UNSW Press.

- MetLife Mature Market Institute. (2011). *Housing trends updates for the 55+ market*. <https://www.metlife.com/mmi/research/55-housing-trends-update.html#findings>
- Müftüler, H. G. (2018). Modern toplumda yaş ve yaşlı ayrımcılığı, *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 181-214.
- Nelson, T. D. (2011). Chapter 2: Ageism: The strange case of prejudice against the older you. In R.L. Weiner and S.L. Willborn (Eds), *Disability and aging discrimination: Perspectives in law and psychology*, (p. 37- 47). New York, NY: Springer, https://doi.org/10.1007/978-1-4419-6293-5_2
- Ozanne, E (2009). Negotiating identity in late life: Diversity among Australian baby boomers. *Australian Social Work*, 62(2), 132-154, <https://doi.org/10.1080/03124070902836004>
- Petersen, M., & Warburton, J. (2012). Residential complexes in Queensland, Australia: A space of segregation and ageism? *Ageing and Society*, 32(1), 60-84.
- Phillipson, C., Leach, R., Money, A., & Biggs, S. (2007). Social and cultural constructions of ageing: The case of the Baby Boomers. *Sociological Research Online*, 13(35), 1-14. <http://www.socresonline.org.uk/13/3/5.html>
- Ruminjo, I. N. (2017). *Retired, unmarried, male baby boomer attitudes and behaviors toward disease prevention*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Walden University.
- Staance (2020). *Coronavirus reactions*. <https://www.staance.com/post/coronavirus-reactions/> (Erişim tarihi: 10.02.2022)
- Sternberg, J. (2019). *The theft of a decade: Baby boomers, millennials, and the distortion of our economy*, PublicAffairs.
- Strauss, W. & Howe, N. (1991). *Generations: The history of America's future, 1584 to 2069*. William Morrow and Company, Inc., New York.
- Türk Dil Kurumu Sözlüğü (t.y.). "Kuşak" <https://sozluk.gov.tr> (Erişim Tarihi: 21.05.2021)
- Türköne, M. (2012). *68 kuşağı: Darbe peşinde koşan bir nesil*. İstanbul: Nesil Yayınları.
- TÜİK (2019). *Haber Bülteni*, Sayı: 30699
- TÜİK (2021). *İstatistiklerle Yaşlılar, 2020*. Sayı: 37227
- Wallace, J. E. (2006). Work commitment in the legal profession: A study of baby boomers and generation Xers. *International Journal of the Legal Profession*, 13(2), 137–151. <https://doi.org/10.1080/09695950600961293>
- Willets, D. (2010). *The pinch: How the baby boomers took their children's future – and why they should give it back*, London: Atlantic Books.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, (11. Baskı). Seçkin Yayıncılık: Ankara.
- Yıldız, R., & Emecen, S. (2019). Hayatı anlamlandırmada ailenin rolü: Üç kuşak karşılaştırmalı analizi. *Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Dergisi (SKAD)*, 5(11), 359-382. <https://doi.org/10.25306/skad.585856>
- Zileli, G. (2002). *Yarıma: 1954-1972*. İstanbul: İletişim Yayınları.